

OBSAH / CONTENTS

Ivana BOHÁČOVÁ – Petr SOMMER

Úvodem

XI

Introduction

XV

I.

STUDIUM KRAJINY A OSÍDLENÍ

THE LANDSCAPE AND SETTLEMENT RESEARCH

Lumír POLÁČEK

Z centra Velké Moravy na periferii přemyslovského státu. Vybrané otázky vývoje mikulčické aglomerace v 9.–13. století

3

From the Centre of Great Moravia to the Periphery of the Přemyslid State.
Selected Questions of the Development of the Mikulčice Agglomeration
in the 9th–13th Centuries

Eike GRINGMUTH-DALLMER

Beobachtungen zum Verhältnis von Burg und Dorf im hohen Mittelalter

23

Knowledge of the Relation Between the Castle and the Village
in the High Middle Ages

Eva SVENSSON – Emma BENTZ

Rural Medieval Settlements in Sweden. The History of the Emergence and Development of a Field of Research

35

Středověká venkovská sídla ve Švédsku. Historie vzniku a vývoje
vědního oboru

Jan van DOESBURG – Bert GROENEWOUDT

In Search of the Invisible Farm. Looking for Archaeological Evidence of Late Medieval Rural Settlement in the Sandy Landscapes of the Netherlands (1250–1650)

51

Pátrání po neviditelné usedlosti. Hledání archeologických dokladů
pozdně středověkého venkovského osídlení v písčných typech krajiny
v Nizozemsku (1250–1650)

Proměna perspektivy: K dalším možnostem studia středověkého osídlení Dražanské vrchoviny

69

A Transformation of Perspective: On Other Possibilities for Medieval Settlement Research in the Dražany Highlands

Zdeněk MĚŘÍNSKÝ

K počátkům Brtnice. Konfrontace písemných a archeologických pramenů, analýza půdorysu obce a jejího stavebního vývoje

87

On the Beginnings of Brtnice. A Confrontation of Written and Archaeological Sources, an Analysis of the Layout of the Village and Its Construction Development

Eva ČERNÁ – Tomáš KLÍR

Osídlení Krušných hor v mladším středověku a raném novověku. Kontext a cíle interdisciplinárního výzkumu

105

The Settlement of the Ore Mountains in the Later Middle Ages and Early Modern Period. The Context and Objectives of Interdisciplinary Research

II.

**KAŽDODENNÍ ŽIVOT A JEHO KULTURA
EVERYDAY LIFE AND ITS CULTURE**

Irina E. ZAYTSEVA

Non-Ferrous Metalworking in Rural Sites of Northern Russia in the 10th–13th Centuries

121

Zpracování neželezných kovů ve vesnických sídlištích severního Ruska v 10.–13. století

Věra ČULÍKOVÁ

Onion, Garlic and Chives in the Archaeological Finds Within the Territory of the Czech Republic

131

Cibule, česnek a pažitka v archeologických nálezech z území České republiky

Mark GARDINER

The Distribution and Adoption of the Byre-House (Longhouse) in Late Medieval Britain

145

Geografické rozšíření a přijetí dlouhého domu v pozdně středověké Británii

III.
SVĚT KLÁŠTERŮ
WORLD OF MONASTERIES

Marta MEYNARSKA-KALETYNOWA

Von ehemaligen rechtlichen Bräuchen im Lichte der Prozessmaterialien des Prämonstratenserstiftes St. Vinzenz auf dem Elbing in Breslau aus dem 14. Jh.

165

O dřívějších právních zvyklostech ve světle soudních materiálů ze 14. století týkajících se premonstrátské kanonie sv. Vincence na Olšině ve Vratislavi

Libor JAN

Pražští johanité a doprava dřeva po Vltavě ve druhé polovině 14. století

177

The Knights Hospitaller in Prague and the Timber Transport on the Vltava in the Second Half of the 14th Century

Tomáš EDEL – Josef MATIÁŠEK – Jana ŽEGKLITZOVÁ

Stavební vývoj českodubské johanitské komendy sv. Ducha od 40. let 13. století do roku 1429

185

The Construction Development of St John's Commandery of the Holy Spirit in Český Dub from the 1240s until 1429

IV.
MĚSTO A JEHO PROSTOR
THE TOWN AND ITS AREA

Paweł KONCZEWSKI – Czesław LASOTA – Jerzy PIEKALSKI

The Town Castle in Wrocław

201

Městský hrad ve Vratislavi

František KOLÁŘ – Michal ZEZULA

Infrastruktura veřejných prostranství a komunikací Opavy a dalších měst moravskoslezského pomezí ve středověku a raném novověku v kontextu střední Evropy

213

The Infrastructure of the Public Open Spaces and Streets of Opava and Other Towns of the Moravian-Silesian Border in the Middle Ages and Early Modern Period in the Context of Central Europe

V.
VLÁDCI A JEJICH SVĚT
RULERS AND THEIR WORLD

András PÁLÓCZI-HORVÁTH

**The Early Renaissance Garden of the Royal Palace at Visegrád.
The Results of Environmental Archaeological Research** 291

Raně renesanční zahrada královského paláce ve Stoličném Vyšehradě.
Výsledky environmentálně-archeologického výzkumu

Zdeněk DRAGON

Olomoucký otazník 315

An Olomouc Question Mark

Tomáš VELÍMSKÝ

Vzestupy a pády bílinských hradských správců 325

The Rises and Falls of the Custodians of Bílina Land and Castle

VI.
STÁT, SPOLEČNOST A PRÁVO
THE STATE, SOCIETY AND LAW

Martin WIHODA

Lidé svatého Štěpána. Putování moravským venkovem knížecího věku 367

St Stephen's People. A Journey in Rural Moravia in the Age of Dukes

Josef ŽEMLIČKA

Heredes, hereditas, iure hereditario. K jednomu středověkému pojmu 375

Heredes, hereditas, iure hereditario. To the One Medieval Term

Naďa PROFANTOVÁ

Strukturální společenská změna konce 8. a 1. poloviny 9. století 385

The Structural Social Change at the End of the 8th Century
and in the First Half of the 9th Century

Martin NODL

Zaniklý svět rukavic. Kosmas, Gall Anonym a knížecí gesta 397

The Lost World of Gloves. Cosmas, Gallus Anonymus
and the Ducal Gestures

VII.

DALŠÍ CESTY K POZNÁNÍ STŘEDOVĚKÉ EVROPY OTHER PATHS TO THE KNOWLEDGE OF MEDIEVAL EUROPE

František ŠMAHEL

- Zkrocení lesa a krajiny v imaginaci pozdního středověku** 409
Subduing the Forest and Landscape in the Imagination
of the Late Middle Ages

Sławomir MOŹDZIOCH

- Oriens ex alto regnum Polonie visitavit? Christianisierung Polens
unter den ersten Piasten im Lichte archäologischer Quellen** 419
Oriens ex alto regnum Polonie visitavit? Christianization
of Poland under the First Piasts in Light of Archaeological Sources

Jindřich TOMAS

- Burgus. Užití termínu v českých zemích ve 12. a 13. století** 449
Burgus. The Use of the Term in the Czech Lands
in the 12th and 13th Centuries

Oldřich KOTYZA

- K počátkům vodních mlýnů v českých zemích aneb o existenci
vltavských jezů a hydraulických mlýnů v Praze 10. století.
Poznámky k břevnovskému aktu ze 14. ledna 993** 461
On the Origin of Watermills in the Czech Lands or on the Existence
of the Weirs on the Vltava and Hydraulic Mills in Prague
in the 10th Century. Notes on the Břevnov Act of 14 January 993

VIII.

PROMĚNY ČESKÉ ARCHEOLOGIE STŘEDOVĚKU TRANSFORMATIONS OF CZECH MEDIEVAL ARCHAEOLOGY

Zdeněk SMETÁNKA

- Dva domy v Jiřské ulici a jeden v podhradí. Ze vzpomínek a rozpomínek
na proměny archeologie středověku** 503
Two Houses in Jiřská Street and One in the Suburbium. From the Memories
and Recollections of the Transformations of Medieval Archaeology

Bibliografie prací prof. PhDr. Jana Klápště, CSc. / Bibliography 523

Rejstřík / Index 537